

Методичні рекомендації до проведення семінарських занять з дисципліни "Історія України"

Рівень: Фаховий молодший бакалавр

1. Мета та завдання семінарських занять

Семінар з історії України для фахових молодших бакалаврів не має бути дублюванням лекції. Це простір для **практичного закріплення та аналізу**.

Основні цілі:

- **Формування історичного мислення:** перехід від запам'ятовування дат до розуміння причинно-наслідкових зв'язків.
- **Робота з джерелами:** навички критичного аналізу документів, мап, фотоматеріалів та медіатекстів (медіаграмотність).
- **Комунікативна компетентність:** вміння аргументовано відстоювати власну думку, вести дискусію, публічно виступати.
- **Громадянська позиція:** усвідомлення власної ідентичності та історичного контексту сучасності.

2. Структура підготовки до заняття

Для викладача

1. **Випереджальні завдання:** Надавати план семінару та список джерел мінімум за тиждень.
2. **Проблемне питання:** Кожен семінар має починатися з ключового проблемного питання, яке не має однозначної відповіді (наприклад, *"Гетьманат П. Скоропадського: маріонетковий уряд чи шанс на стабільність?"*).
3. **Візуалізація:** Підготовка презентацій, відеофрагментів, історичних карт.

Для студентів

1. Опрацювання лекційного матеріалу та базового підручника.
2. Аналіз історичного першоджерела (за завданням).
3. Підготовка творчого завдання (есе, презентація, історичний портрет) або групового проекту.

3. Інтерактивні методи проведення занять

Для аудиторії фахових молодших бакалаврів найкраще працюють методи, що передбачають активну залученість.

А. Дискусійні методи

- **"Історичні дебати":** Група ділиться на дві команди ("Ствердження" і "Заперечення"). Тема: суперечлива історична подія (наприклад, Люблінська унія).
- **"Відкритий мікрофон":** Кожен студент має 1 хвилину, щоб висловити свою думку щодо проблемного питання без критики з боку інших.
- **"Прес-конференція":** Кілька студентів грають роль історичних діячів, інші — журналістів, які ставлять їм "незручні" запитання.

Б. Дослідницькі методи

- **Аналіз історичного документа:** Робота за схемою: *Хто автор? Коли написано? Для кого? Яка головна думка? Чи є автор упередженим?*
- **Робота з контурними картами:** Нанесення кордонів, місць битв, змін територій у динаміці.
- **Фактчекінг:** Аналіз історичних міфів (наприклад, розбір фейків про "подарунки Криму").

В. Гейміфікація та цифрові інструменти

- **Kahoot!/Quizizz:** Експрес-опитування на початку або в кінці пари для перевірки знань дат/термінів.
- **Padlet/Canva:** Спільна дошка для створення таймлайнів (стрічок часу) або колективного аналізу подій.

- **Створення мемів:** Запропонувати студентам створити історичні меми, які точно відображають суть події (це вимагає глибокого розуміння контексту).

4. Оцінювання знань

Система оцінювання має бути прозорою та накопичувальною. Рекомендовано використовувати рубрики.

Критерій	Низький рівень (2-3 бали)	Середній рівень (4 бали)	Високий рівень (5 балів)
Знання фактів	Фрагментарні знання, плутанина в датах.	Знає основні події, але допускає неточності.	Вільне володіння фактажем, датами, термінами.
Робота з джерелами	Переказує текст джерела.	Виділяє головне, але не аналізує контекст.	Критично аналізує, порівнює джерела, робить висновки.
Участь у дискусії	Пасивний слухач.	Відповідає на прямі запитання викладача.	Ініціює обговорення, аргументує, ставить питання.
Креативність/Проект	Робота виконана формально, плагіат.	Робота самостійна, але стандартна.	Оригінальний підхід, використання додаткових матеріалів.

Важливо: Окремо слід наголошувати на **академічній доброчесності**. Попереджати про неприпустимість списування та генерації текстів ШІ без власного опрацювання.

5. Орієнтовна схема проведення семінару

1. **Організаційний момент:** Перевірка присутніх, оголошення теми та мети.
2. **Актуалізація знань:** Бліц-опитування або короткий тест (Kahoot).
3. **Основна частина:**
 - о Обговорення 2-3 ключових питань плану.
 - о Виступи студентів (доповіді не більше 3-5 хв) з обов'язковим обговоренням.
 - о Практична вправа (робота з картою або джерелом у малих групах).
4. **Підбиття підсумків:** Рефлексія. Що було найскладнішим? Як ця тема стосується сучасної України?
5. **Домашнє завдання:** Інструктаж до наступної теми.

Підготувала викладач історії:

Світлана ДРУЩЕНКО